

18.7.2010

לכבוד :

פרופ' איתן ששינסקי,

יו"ר הוועדה לבחינת המדיניות הפיסקאלית בנושא משאבי נפט וגז טבעי בישראל

הנדון: קריאה משותפת בדבר עקרונות למדיניות ממשלת ישראל ביחס לניצול

משאבי נפט וגז

מכובדנו,

אנו, הארגונים החתומים מטה, קוראים לך ולעמיתך לנהל תהליך ציבורי, אחראי ושקוף, אשר יוביל לתוצאות המשקפות אינטרס ציבורי רחב בכל הנוגע לניצול משאבי הנפט והגז של מדינת ישראל.

בפתח הדברים, חשוב לציין כי פרק זמן של כשלושה שבועות לקבלת הערות, בלא פרסום מקדים של חומרי רקע נחוצים, מקשה על הגשת תגובה מקצועית משמעותית. לפיכך, אנו קוראים לך להאריך את פרק הזמן המיועד לאיסוף תגובות והערות ציבוריות ובמקביל לפרסם את החומר הרלוונטי באתר האינטרנט של משרד האוצר.

העמדה המפורטת מטה הינה עמדה ראשונית ולאור פרק הזמן הקצר שהוקצה לניסוח התגובה, נבקש כי הוועדה תזמן את נציגי הארגונים החתומים מטה לטעון בפניה בעל פה ותאפשר להם להגיש עמדה מעודכנת במועד מאוחר יותר.

אשר לנושא דיוננו,

אנו קוראים לממשלת ישראל ולחברי הוועדה לאמץ מדיניות אשר תביא בחשבון את העקרונות הבאים:

• **ניצול משאבי טבע:** משאבי הטבע בישראל שייכים למדינת ישראל ולכלל אזרחי ישראל, לרבות הדורות הבאים. **כל כלל עמיתי** חייב להביא בחשבון תפיסה זו ולאפשר שימוש מיטבי במשאבים אלה לטובת אזרחי ישראל בהווה ובעתיד.

אנו קוראים לממשלת ישראל לגבש תפיסה כוללת באשר לשימוש במשאבי טבע, לרבות קרקע, מים, אויר, מחצבים ומשאבי טבע נוספים. אנו קוראים לך ולחבריך לוועדה להניח תשתית לתפיסה זו בתחום הנפט והגז, ולהביא בחשבון את סופיות ומיעוט המשאבים, ואת הצורך להבטיח את עתיד המערכת האקולוגית החיונית כל-כך לבריאות הציבור ורווחתו.

- **קבלת תמורה הולמת לקופה הציבורית עבור שימוש במשאבי הנפט והגז:** מציאת כמות גדולה של גז משמחת. עם זאת, שיעור התמלוגים הנוכחי למדינה - 12.5% מההכנסות - נמוך מדי ומעורר חשש כי אזרחי ישראל היום ובעתיד, לא יזכו לתגמול הולם בגין משאב ציבורי נדיר זה. דבר העשוי להתברר כבכיייה לדורות.
- הגז הינו משאב המצוי במחסור ויש לו פוטנציאל כלכלי עצום. מן הראוי כי ינוצל לטובת הכלל ולא לטובתם של מעטים בלבד, זאת ברוח עקרונות הצדק החלוקתי. תפיסה דומה יש לאמץ ביחס לשימוש בכלל משאבי הטבע. ראוי כי המלצות הוועדה יתבססו על שימוש במודלים פיננסים המטיבים ביותר עם המדינה ותושביה.
- **שימוש ברווחי הגז והנפט להשקעה בדורות הבאים:** על הממשלה והוועדה לאמץ מדיניות והחלטות אשר יבטיחו השקעת חלק ניכר מהרווחים הצפויים ממצבורי הגז והנפט לרווחת הציבור, לרבות פעולות לצמצום פערים חברתיים וכלכליים, חינוך, שימור ופיתוח הסביבה. זאת תוך ראייה התועלת אשר תצמח מכך לדורות הבאים.
- **ועדה מייצגת ומאוזנת:** אנו מברכים על הקמת הוועדה. עם זאת, ראוי בעינינו כי הרכב ועדה העוסקת באינטרס ציבורי רחב שכזה, יהיה מאוזן ומגוון. הרכב הולם חייב לכלול נשים, ממגוון קבוצות האוכלוסיה, בהתאם לסעיף 16 לחוק שיווי זכויות האישה תשי"א-1951, וכן נציגות של הציבור הערבי ונציגות של ארגוני הסביבה והחברה. הנסיון המצטבר מלמד, כי להרכב ועדות השפעה ניכרת על החלטותיהן ומידת הלגיטימציה הציבורית לה הן זוכות. הצורך באיזון נאות עולה גם מפסיקות בג"צ ומהחלטות ממשלה מגוונות.
- **התנהלות הוועדה:** ראוי כי דיוני הוועדה יתנהלו באופן שקוף וגלוי לכל, לרבות סדר היום, רשימת המציגים והחומרים המוצגים.
- **סיכונים סביבתיים:** עבודת הוועדה לא תהיה שלמה, אם לא יובאו בחשבון פרמטרים נוספים, כסיכונים סביבתיים הנובעים מקידוחים במעמקי הים והיבשה. דליפת הנפט הקשה במפרץ מקסיקו מעידה על הסיכונים הנלווים לקידוחי נפט וגז. על כן, יש להבטיח כי הקידוחים מפוקחים ומנוהלים תוך בקרה קפדנית והתייחסות מוקדמת להשלכות ועלויות אפשריות של תקלות לסוגיהן, לרבות היערכות רגולטורית, פיננסית ומקצועית מתאימה.

בברכה,

ארגוני החברה האזרחית החתומים מטה

העתקים:

מר בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל
ד"ר יובל שטייניץ, שר האוצר
ד"ר עוזי לנדאו, שר התשתיות
מר גלעד ארדן, השר להגנת הסביבה
מר גדעון סער, שר החינוך

שם איש קשר	ארגון	תפקיד	אי מייל
רויטל ברלינשטיין	האגודה לצדק חלוקתי	עו"ד	iadj@netvision.net.il
ענת טהון- אשכנזי	איתך- מעכי	עו"ד	thonanat@gmail.com
גליה שגיא	שקיפות בינלאומית ישראל (שבי"ל)	מנהלת	ceo@ti-israel.org
אבי דבוש	שתיל	מנהל תחום סביבה	avid@shatil.nif.org.il
כרמית לובנוב	האגודה לצדק סביבתי	מנהלת שותפה	don1298@013net.net
יואב שגיא	מכון דש"א	מנהל	sagiyoav@zahav.net.il
גד הרן	תנועת עמ"י	יו"ר	harang@bezeqint.net
דנה טבצ'ניק	אדם, טבע ודין	עו"ד	dana@adamteva.org.il
איתן מיכאלי	המוקד לביטחון תזונתי	מנהל	eitanni@gmail.com
מריו שכטמן	המרכז הישראלי לקידום צדק חברתי	מנהל	cialjustice@socialjustice.org.il
יעל בן יפת	הקשת הדמוקרטית המזרחית	מנהלת	benyefetyael@gmail.com
דורון חכם	אדם וים	עו"ד	hackamdoron@gmail.com
טל גולדמן	סביבה בריאה בערבה	מנהלת	taal.goldman@arava.org
אהוד שם- טוב	הטלויזיה החברתית	מנהל	ehud@syncopa.org.il
עו"ד ג'מילה הרדל ואכים	אזרחים למען הסביבה	מנהלת שותפה	jamelahardal@gmail.com
הדס ברזילי	סינגור קהילתי	מנהלת סניף באר שבע	beersheva@advocacy.org.il
גיל יעקב	מגמה ירוקה	מנהל	gil@green.org.il
נעם סגל	הפורום הישראלי לאנרגיה	ראש תחום מדיניות	noamse@gmail.com
יובל ארבל	ידידי כדור הארץ	סמנכ"ל	youval@foeme.org